

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика співу (бандуристи)

Освітня програма
«Інструментально-виконавське мистецтво»

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика співу(бандуристи)
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Стасько Галина Євстахіївна
Контактний телефон викладача	+380664792820
E-mail викладача	galunastasko@ukr.net
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів бандуристи
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Серед важливих завдань українських вищих навчальних закладів мистецького спрямування є підготовка фахівця, який зможе вдало поєднати діяльність педагога та виконавця. Навчальний курс «Методика співу» відіграє важливу роль у вихованні бандуристів. Основні положення теорії та методики вокального виконавства – необхідна частина у формуванні педагогічних знань і навиків у студентів. Висвітлення вагомих історичних аспектів становлення світових вокальних шкіл та підходів у вокальному навчанні, спонукають студентів до аналізу й узагальнення власних уявлень щодо педагогічного процесу. Виявлення музичних здібностей, підбір репертуару, методика проведення уроку мають відбуватися на основі теоретичних знань основ вокального виконавства. Отже, враховуючи вимоги сучасного педагогічно-виконавського мистецького простору випускник ЗВО повинен знати генезис мистецтва співу, основні теоретичні думки з приводу вокального навчання для подальшого застосування у творчій та викладацькій діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою курсу є ознайомлення студентів з основними аспектами теорії та методики вокального виконавства. Окреслюючи загальні історичні моменти, вказуючи на основні теоретичні праці, вибудовується лінія розвитку і вдосконалення методичних установок у роботі над вихованням голосу майбутнього співака. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика співу» є: ➤ вивчення передумов виникнення національних співацьких шкіл; ➤ ознайомлення студентів з діяльністю композиторів, творчість яких у певних історичних умовах спонукала виконавців до пошуку нових звучань, використання нових засобів для інтерпретування музичного матеріалу; ➤ визначення ролі історичного процесу у формуванні теоретичних та методичних знань; ➤ визначення основних методологічних аспектів вокально-виконавського процесу; ➤ зазначення основних теоретичних поглядів вокальних педагогів, виконавців у контексті історичного розвитку мистецтва співу; ➤ ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями голосового апарату вокаліста; ➤ ознайомлення зі схемою проведення уроку на різних етапах навчання; ➤ усвідомлення особливостей роботи над нотним матеріалом та художніми засобами інтерпретації; ➤ ознайомлення з творчістю видатних співаків минулого і сучасності; провести паралелі між основними виконавськими завданнями різних епох	
4. Результати навчання (компетентності)	
У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика співу» у студентів мають бути сформовані такі компетентності: ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно так і письмово; ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 6. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;
 ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії, та методології музичного мистецтва;
 ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією;
 ФК 17. Здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної сфер;
 ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

ПРН 2 Володіти методами та навичками сольного та ансамблевого співу, репетиційної роботи, виступу;
 ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми, та художнього представлення;
 ПРН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
 ПРН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 + 12 (заоч. 6+4)
практичні / семінарські	10 +2 (заоч. 4 +2)
самостійна робота	22+24 (заоч. 37+37)

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
III, IV	025 Музичне мистецтво	III	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

I семестр Змістовий модуль 1

Історичний аспект формування вокально-виконавської культури	семінар	2,5,9,24	1	макс. 100 б.	вересень
Італійська школа співу. Основні педагогічні й виконавські тенденції.	семінар	5,9,10,13,19,25,31,33	2	макс. 100 б.	вересень
Мистецтво старовинного та класичного belcanto (на прикладі композиторських практик та педагогічних підходів Ф. Ламперті та Л. Джіральдоні)	семінар	9,10,29,33	2	макс. 100 б.	вересень
Творчість Дж. Верді. Трагування поняття «вердівський співак».	семінар	9,10,29,33	2	макс. 100 б.	жовтень
Мистецтво співу в Італії XX – початку XXI століть. Навчальний практикум. Виконавські	семінар	9,10,29, 33	2	макс. 100 б.	жовтень

традиції.					
Вокальне мистецтво Франції. Ж.Б. Люллі, Ж.Ф. Рамо. Оперна реформа Х. В. Глюка.	семінар	8,9,21,29	2	макс. 100 б.	жовтень
Сучасне французьке вокальне мистецтво.	семінар	8,9,21,29,33	1	макс. 100 б.	листопад
Мистецтво співу в Німеччині. Основні виконавські та педагогічні завдання.	семінар	9,17,18,29,32,33	1	макс. 100 б.	листопад
Новаторське прочитання завдань вокального виконавства (на прикладі творчості Р. Вагнера. Поняття «вагнерівський співак»)	семінар	9,17,18,29,30,33	1	макс. 100б	листопад
І семестр Змістовий модуль 2					
Російська школа співу. Особливості письма композиторів-класиків.	семінар	9,11,26	1	макс. 100 б.	грудень
Національна складова російського оперного та камерного мистецтв. Ліричний і драматичний сегменти у російській музиці (на прикладі творчості П.Чайковського, С. Рахманінова)	семінар	9,11,26	1	макс. 100 б.	грудень
Генезис української школи співу. Творчість М. В. Лисенка – основа української вокальної школи.	семінар	1-3, 12, 14, 22,23 27,28	1	макс. 100 б.	грудень
Практика композиторів ХХ – ХХІ ст. Основні вимоги до виконавців сучасної вокально-інструментальної музики	семінар	1-3, 6, 7, 12, 14, 15, 20, 22, 23, 27, 28	1	макс. 100 б.	грудень
IV семестр Змістовий модуль 1					
Основні теоретичні положення вокального виконавства. Методологія вокального навчання.	семінар	35, 36, 39,41,49	1	макс. 100 б.	лютий
Вищі навчальні заклади класичного зразка.	семінар	1, 9, 41, 42, 44	2	макс. 100 б.	лютий

Синтез наукової та творчої практик.					
Методика викладання вокалу як дисципліна.	семінар	35, 36, 39, 41, 49	0,5	макс. 100 б.	лютий
Педагогічні принципи Ж. Дюпре, М. Гарсія, Ж. Фора. Вокальна педагогіка Німеччини. Вокальна педагогіка в Росії.	практич. заняття	4, 9, 17, 26, 29-31, 35-37	1,5	макс. 100 б.	лютий
Провідні вокальні школи України	практичне заняття	1, 2, 9, 41	1	макс. 100 б.	березень
Будова голосового апарату	практичне заняття	34, 40, 43, 48	0,5	макс. 100 б.	березень
Гігієна голосу в умовах професійної діяльності вокаліста.	практичне заняття	34, 40, 43, 48		мас. 100 б.	березень
Штрихова вокальна техніка	практичне заняття	6, 7, 9, 17, 20, 37, 45, 51	0,5	макс. 100 б.	березень
Питання реєстрової будови співацького голосу	практичне заняття	6, 7, 9, 17, 20, 37, 45, 51	1	макс. 100 б.	березень
IV семестр Змістовий модуль 2					
Специфічні ознаки вокального мовлення	практичне заняття		1	макс. 100 б.	квітень
Інтонація, динаміка, фразування у мистецтві співу.					
Історія виникнення найпопулярніших вокальних жанрів	практичне заняття	9, 18, 24, 37	1	макс. 100 б.	квітень
Специфіка вокального виконавства та навчання к. XX – поч. XXI століття.	практичне заняття	6, 7, 9, 16, 20, 27, 48, 49	1	макс. 100 б.	квітень
Основні манери співу. Значення академічної манери у становленні професійного виконавця	практичне заняття	6, 7, 9, 16, 20, 27, 48, 49	0,5	макс. 100 б.	травень
Концертний виступ. Уміння знання навички.	практичне заняття	1, 6, 7, 9, 16, 20, 27, 48, 49	0,5	макс. 100 б.	травень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<u>V семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>VI семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів				

Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.
7. Політика курсу	
Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика співу» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Музичне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи мистецтва співу та методика вокального навчання. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Вокальне виконавство країн Західної Європи. 2. Вокальне виконавство в Україні, Росії. 3. Теоретичні основи вокального виконавства. 4. Методичні засади вокального навчання. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (44 – аудиторна робота, 46 – самостійна робота), 3 кредити ЕКТС.	
9. Рекомендована література	
Історія виконавства	
1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. – К.: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с. 2. Антонюк В.Г. Біля джерел вокально-професійної освіти в Україні. – Вісник ДАКіМ - К., 2000. 3. Архімович Л. Українська класична опера. – К.: Муз. Україна, 1957. – 319 с. 4. Багадуров В.А. Очерки по истории вокальной методологии, Ч. 1. – М.: Музсектор Госиздата, 1929. – 248 с. 5. Безклубенко С.Д. Загальна теорія та історія мистецтва. – К., 2003. – 261 с. 6. Берегова О. Стильові тенденції в камерній музиці українських композиторів 80 – 90-х років ХХ сторіччя. Ситуація постмодернізму. – К., 2000. – Вип. 29. – С. 103–108. 7. Білик І. Особливості інтерпретації жанру обробки народної пісні в творчості М. Скорика на прикладі «Трьох українських весільних пісень». – К., 2010. – Вип. 31. – С. 179–185. 8. Брянцева В. Филипп Рамо и французский музыкальный театр. – М., 1981 9. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. – К.: НМАУ, 1997. – 320 с. 10. Гобби Т. Мир итальянской оперы. – М., 1989 11. Гозенпуд А. Русский оперный театр XIX века. – Л., 1969 12. Головащенко М. Соломія Крушельницька. – К., 1978 13. Гришина Е. Мария Каллас. – М., 1978 14. Гордійчук Я. Становлення українського музичного театру і критика. – К., 1990 15. Городецька О.В. Українська музика 60-х років ХХ століття в контексті цілісності епохи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. Мистецтвознав. – К., 2009. – 19 с. 16. Загайкевич А. «Concertomisterioso» Леоніда Грабовського крізь мінливості відображень. – К., 1998. – Вип. 28. – С. 155 - 163 17. Дальхауз К. «Новая музыка» как историческая категория. – Музыкальная академия. – 1996. – № 3 – 4. – С. 258. 18. Деличиева Н. Исполнительский стиль вокальных произведений И.С.Баха. – М., 1980 19. Дмитриев Л.Б. Солисты театра Ла Скала о вокальном искусстве: диалоги о технике пения. – М., 2002. – 188 с. 20. Дрожжина Н.В. Розвиток виконавських здібностей вокалістів у контексті музичного мистецтва естради / Проблеми педагогіки мистецтва. Серія: Музична педагогіка і мистецтвознавство: зб. ст. – Ялта: РВВ РВНЗ КГУ, 2007. – Вип. 1 – С. 118-129. 21. Дюпре Ж. Школа пения. – М.: Музгиз, 1955. – 284 с. 22. Єрошенко О. В. Традиційна музична культура як джерело української вокальної школи. – Х., 2006. – С. 63–68. 23. Іванов В. Дмитро Бортнянський. – К., 1978 24. Калмыкова С. Музыкальная эстетика в античной философии и раннем христианстве / Универсум платоновской мысли: Неоплатонизм и христианство. Апологии Сократа. – СПб., 2001, - С. 42-50 25. Лаури-Вольпи Дж. Вокальные параллели. – М.: Музыка, 1972. – 142 с. 26. Лебедев Д. Мастер русской оперной сцены [Текст]. – Л.: Музыка, 1973. – 120 с.	

27. Павлишин С. Музыка двадцатого століття : навчальний посібник . – Львів : БаК, 2005. – 232 с.
28. Письменна О. Гармонія Миколи Лисенка як синтез національних та романтичних тенденцій. – Львів, 2012. – 236 с.
29. Стахевич А.Г. ВокальноеискусствоЗападнойЕвропы: творчество, исполнительство, педагогика. – К: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 1997.
30. Стахевич О.Г. Вагнер і вокальне мистецтво в оперній культурі XIX сторіччя/Культура України. Вип. 7. Мистецтвозн. – Х.:ХДАК,2000. – С. 107 – 121
31. Стахевич О.Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки : посібник. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 175 с.
32. Сташевська І.О. Специфічні особливості розвитку системи музичної освіти в НДР: використання як засобу впровадження соціалістичної ідеології. – Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка. – 2010. – № 6. – Ч. II. – 174 с.
33. Ярославцева Л.К. Зарубежныевокальныешколы. – М.: ГМПИ им. Гнесиных, 1981. – 90 с.
Теорія та методика виконавства
34. Апраксина М.О. возрастныхизменениях в голосовоммеханизмеподростков в связи с ускорениемихроста и развития/Музыкальноевоспитание в школе. – М.: Музыка, 1979. – С. 103-110.
35. Багадуров В.А. Очерки по историивокальнойметодологии, Ч. 1. – М. : МузсекторГосиздата, 1929. – 248 с.
36. Багадуров В.А. Очерки по историивокальнойметодологии. Ч. 2. – М. : Музгиз, 1932. – 320 с.
37. Баренбойм Л.А. Музыкальнаяпедагогика и исполнительство. – Л. : Музыка, 1975. – 336с.
38. Безклубенко С.Д. Загальна теорія та історія мистецтва. – К., 2003. – 261 с.
39. Дмитриев Л. Б. Основывокальной методики. – М.: Музыка, 1968. – 368 с.
40. Егоров А.М. Гигиенапевца. – М.: Медгиз, 1995. – 140 с.
41. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків: метод. поради для студ. вокальних ф-тіввищ.навч.закл. культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації. – Львів, 2007. – 43 с.
42. Маркова О.М. Питання теорії виконавства : матеріали до курсу теорії виконавства для магістрів і аспірантів. – Одеса : Астропринт, 2002. – 128 с.
43. Морозов В.П. Искусство резонансного пения. Основырезонанснойтеории и техники. – М., 2002. – 496 с.
44. Прядко О.М. Методика розвитку співацького голосу у майбутніх педагогів-музикантів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання». – К., 2009. – 22 с.
45. Риггс С. Как стать звездой. – М., 2000. – 102 с.
46. Шевченко Н.С. Синтез співацьких манер в українській музиці кінця XX – початку XXI століть: дисерт. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв-ва. – Івано-Франківськ, 2015. – 195 с.
47. Шевченко Н.С. Універсальна практика вокаліста-виконавця у презентації творчості сучасного українського композитора / Наук. записки Тернопільського університету ім. В. Гнатюка : Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – Вип. №2. – С. 55-62
48. Юссон Р. Певческий голос. Исследованиеосновныхфизиологических и акустических явлений певческогоголоса. – М.: Музыка, 1974. – 264 с.
49. Юцевич Ю.Є. Словник музичних термінів. – К.: Муз. Україна, 1977. – 205 с.
50. Юцевич Ю. Теорія і методика розвитку співацького голосу: Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів,учителів шкіл різного типу/ Ін-т змісту і методу навчання. – К., 1998. – 158 с.
51. Sadolin C. Complete Vocal Technique. – 2000. – 255p.

Викладач _____ Стасько Г. Є.